

Planprogram

Kommuneplan sin arealdel for Hyllestad kommune 2019-2030

Vedteken 02.05.19

Innhold

INNHALD	2
BAKGRUNN FOR PLANARBEIDET	3
Planprogram.....	3
OVERORDNA UTVIKLINGSTREKK OG UTFORDRINGAR	4
Visjon og overordna målsetting	4
Overordna målsettingar :.....	4
LOKALE FØRINGAR.....	5
Fokusområde	6
NASJONALE OG REGIONALE FØRINGAR.....	8
Nasjonale føringar.....	8
Regionale føringar.....	8
ORGANISERING OG MEDVERKNAD	9
Framdrift	9
Medverknad	10
Innspel.....	11

Bakgrunn for planarbeidet

Kommuneplanen sin arealdel (KPA) skal vera Hyllestad kommune sitt overordna styringsdokument for korleis ein ynskjer arealutviklinga i kommunen skal vera, og ein reiskap for korleis ein skal møte nye og endra utfordringar i eit langsiktig perspektiv. Planstrategien vedteken april 2017, fastset at kommuneplanen består av ein samfunnsdel og arealdel. Samfunnsdelen vart revidert og vedteken juni 2018

Føremålet med revisjonen av KPA er for å sikre ein langsiktig og berekraftig arealbruk som legg til rette for ynskt vekst og utvikling i Hyllestad kommune. Arealdelen skal vere eit effektivt styringsverktøy for politikarar og administrasjon. Sosiale, kulturelle, økonomiske og teknologiske utviklingstrekk er viktige faktorar for arealbruken i kommunen. Det vert derfor viktig å sikre god samhandling mellom arealdel og samfunnsdel.

Hyllestad kommune sine overordna kommunale planar:

Kommunal planstrategi

Hyllestad kommunestyre vedtok planstrategien 2016-2020 26.04.17 K-sak 17/2147. Planstrategien er ein drøfting av kommunens strategiske val knytta til samfunnsutvikling i langsiktig arealbruk, miljøutfordringar, sektorens verksemd og ei vurdering av eit samla kommunalt planbehov i perioden.

Kommuneplanens samfunnsdel

Samfunnsdelen 2018-2030 vart vedteken 14.06.18 K-sak 18/339. Av samfunnsdelen syner dei langsiktige utfordringane, mål og strategiar for kommunen. Sentrale føringar i samfunnsdelen som vil ha verknad for arealdelen går fram av pkt.5.

Kommuneplanens arealdel

Arealdelen 2009-2020 vart vedteken 01.10.09 K-sak 042/09 Plan-ID 20070001

Planprogram

Plan- og bygningslova har innført eit lovbestemt krav (§4-1) til at det vert utarbeidd eit planprogram ved revisjon av kommuneplanen. Planprogrammet skal leggja til rette for ein god planprosess, og skapa best mogeleg rammer for arbeidet og skal minst gjera greie for:

- Føremålet med planarbeidet
- Planprosessen – deltakarar, fristar
- Opplagg for medverknad
- Skildring av evt alternativ som vert vurdert
- Behov for utgreiingar – spesielt i høve til forskrift om konsekvensutgreiingar

Overordna utviklingstrekk og utfordringar

Visjon og overordna målsetting

Visjon: Hyllestad kommune- inkluderande og attraktiv.

Dersom vi kan einast om og arbeide for ein felles visjon for framtida kan vi oppnå positiv folketalsutvikling, vekst i næringslivet og ein god kvardag som engasjerer alle aldersgrupper.

Overordna målsettingar :

Utviklingsorientert - raus - aktiv

- Hyllestad kommune skal ha positiv folketalsvekst.
- Hyllestad kommune skal sikre gode oppvekstvilkår og læremiljø for born i barnehage og skule
- Hyllestad kommune skal ha vekst i næringslivet.
- Hyllestad kommune skal vere ein god og trygg stad å bu for alle
- Hyllestad kommune skal vere ein veldriven organisasjon som yte raske og gode tenester
- Hyllestad kommune skal medverke til reduserte klimagassutslepp innan arealbruk og transport, bustadar og avfall

Folkehelse:

- Sikre sunne og trygge oppvekstmiljø
- Hindre aukande sosioøkonomiske skilnader og fattigdom
- Heilskapleg strategi for å møte trongen for helse-, pleie og omsorgstenester i framtida
- Målretta folkehelsesatsing og førebyggjande helsetenester vil vere særskild viktig bidrag for å fremje god helse blant innbyggjarane.

Folketalsutvikling

Gjennom vedtak av den kommunale planstrategien, og i arbeidet med planprogrammet til samfunnsdelen, vart det peika på at dei største utfordringane for Hyllestad er knytt til folketalsutviklinga og den demografiske utviklinga. Folketalsutviklinga rører ved heile det økonomiske fundamentet for å kunne gje gode tenester til innbyggjarane, og reduserer det sosiale livet i kommunen. Samtidig kan demografien med størst auke i aldersgruppa +70, gje auka kostnader på helse- og omsorgstenesta. For næringslivet vil den negative folketalsutviklinga, særleg reduksjon i aldersgruppa 29 – 60, redusere deira evne til å skaffe nok og kompetent arbeidskraft.

Næring

Hyllestad har meir industri, landbruk og mindre tenesteyting enn gjennomsnittet i fylket og landet, med skipsverftet Havyard AS som den største arbeidsplassen i kommunen. Med ei veldig markant næring i verftet og servicebedrifter knytta til denne, så er kommunen sårbar for internasjonale konjunktursvingingar. Landbruket er framleis ein stor del av næringslivet i kommunen og det vert naudsynt å legge til rette for at næringa kan drive på ein meir klimavenleg måte. Kombinasjon av klimautfordringane, sentralisering, folketalsauke og auka behov for mat gir utfordringar for forvaltning av jordbruksarealet.

Kommuneøkonomi

Som følgje av blant anna den negative folketalsutviklinga, så er kommuneøkonomien under press. Kommunen er ein aktiv aktør for utvikling av tenester, næring og lokalsamfunn og det vert forventa at det må gjennomførast tiltak for å betre balansen i økonomien. Hovudutfordringa for den kommunale økonomien er å setja i verk tiltak som sikrar eit godt tenestnivå og held oppe tilstrekkeleg utviklings- og

investeringskraft med nødvendig egenkapital og god balanse mellom inntekter og utgifter

Lokale føringar

I Kommuneplanen sin Samfunnsdel (KPS) er det gjeve føringar for arealdelen:

Mål for arealplanen

- Arealplanlegginga skal sikre areal og utvikling av Hyllestad som sentrum
- Arealplanlegginga skal sikre levande grender utan reduksjon av dyrkbar eller dyrka mark.
- Arealplanlegginga skal sikre godt jordvern, god arealdisponering og samtidig styrke senterutviklinga i kommunen
- Ny arealbruk skal ikkje gjere tilstanden av vassførekomstar (elvar, bekkar, innsjøar, kystvatn) verre.
- Der det er mogleg skal nye bygg og bruk bidra til at miljømål vert nådd

Konkrete føringar for arealdelen:

- Arealdelen skal konkretisere og avgrense arealbruk knytt til tettstaddanning i Hyllestad sentrum, Sørbøvåg og Leirvik.
- Arealdelen skal ikkje konkretisere større område for spreidd busetnad
- For å redusere talet på dispensasjonssaker, bør ein i arbeidet med arealdelen avklare om nokre område vert satt av til spreidd bustadbygging, til dels i Sørbøvåg.
- Retningsliner for spreidd busetnad i LNF område. Hovudprinsippa i retningslinene skal være:
- Spreidd bustadbygging må skje utan å redusere landbruksareal og drift av landbrukseigedomar
- Bustadbygging av einskildhus skal som hovudregel ikkje skje på dyrka, dyrkbar mark eller andre verdifulle naturtypar.
- Bygging av einskilte bustadar skal være knytt til stadbunden næring
- Bygging skal ikkje kome i konflikt med verdifulle naturtypar
- Retningsliner for utbygging av fritidsbustadar
- Ikkje bygge på jordbruksareal jamnfør jordvernstrategi for Sogn og Fjordane
- Utbygginga skal bygge opp om bustadstrategiane i samfunnsdelen
- Utarbeide temakart som viser samanhengande jordbruksareal som ikkje er i aktiv drift
- Ved å innarbeide gode og framtidsette områder for akvakultur
- Kulturminna i kommunen må implementerast i arealdelen for å sikre vern.
- I tråd med regional planføresegn skal Hyllestad kommune gjennom kommuneplan eller områderegulering avgrense og definere sentrumsområdet.
- Sentrumsutviklinga skal fylgjast opp ved revidering av områdereguleringsplan for sentrumsområda Hyllestad, Leirvik og Sørbøvåg.
- Framtidig planlegging beskyttar økosystemets tilstand og biologiske mangfald.

Fokusområde

Overordna

Samfunnsdelen av kommuneplanen legg rammer for utviklinga i kommunen. I samfunnsdelen er det sett opp ei rekkje målsettingar og strategiar som vil vere førande for arealdelen. Det er òg vald fleire konkrete, overordna prinsipp for arealbruken som må leggest til grunn når ein utformer arealdelen.

Arealdelen skal vise samanhangen mellom mål og strategiar gitt i kommuneplanens samfunnsdel og arealdisponeringa. Hovudmålet med å rullere arealdelen vil vere å få ein meir detaljert plan, der ein set av areal til byggeområde og finn areal innanfor LNF-området der det skal vere tillate med spreidd utbygging etter nærare retningslinjer, slik at ein kan redusere ressursbruken når det gjeld dispensasjonssaker. Som ein del av dette vil det òg vere viktig å klarlegge kva for område ein ikkje ønskjer utbygging i.

Ein må vurdere om ein framleis ønskjer den arealbruken som er fastsett i områderegeringsplanane, eller om "tidene har endra seg". Gjennomgang av dei vedtekte reguleringsplanane bør ein avgrense til å vurdere eventuell endring av reguleringsføremål, og ikkje gå inn på føresegnar, teknisk utforming eller andre behov for "oppdatering".

Overordna målsetting for planarbeidet vil vere å nytte naturressursane ein har i kommunen, samstundes som ein sikrar berekraftig bruk av dei.

Bustad- og næringsareal

Bustadmønsteret i kommunen er til dels desentralisert, men har likevel ein god del busetnad knytta til sentrumsområda og grendane i kommunen. I høve til befolkningsutviklinga og vil ein ha spesielt fokus på å finne areal til bustader, med fokus på sentrum- og grendeområda.

Kommunen har lite avsett næringsareal i gjeldane arealplan, og i gjeldande plan vert det viktig å finne attraktivt areal tilrettelagt for dei som ynskjer å etablere seg i kommunen.

Det vil i samband med dette også vere viktig å revidere eksisterande areal avsett til masseuttak og akvakultur, for å avgjere om areal skal bestå og det skal tilførast nye. I denne prosessen vil det vere viktig å nytte regionale retningslinjer for å sjå området i ein større samanheng.

Fritidsbustad

Det har vore press dei seinare åra på å få byggje ut hytter i kommunen (både "privatbrukte" og utleiehytter), men det er usikkert på om det vil halde fram, og ein må vurdere i kor stor grad og i **kva** for område ein skal tillate hyttebygging. Innbyggjarane har både fordelar, td. innan servicenæringar, og ulemper ved hyttebygging i området, og det gjeld å finne ein balansegang. Mange eksisterande bustadhus vert òg ståande tomme eller tekne i bruk som fritidshus. Planarbeidet må avklare kva for område som bør prioriterast til heilårsbusetnad og næringsliv, og kor det er greitt med bruksendring til fritidsbruk

Retningslinjer og føringar

Det er strenge nasjonale føringar når det gjeld bygging og frådelling av tomter i 100m-beltet langs sjøen. Samstundes ligg store delar av dei områda i kommunen som i det heile kan byggast ut i 100m-beltet. Dei statlege planretningslinjene for differensiert forvaltning av strandsona gir noko opning for bygging i strandsona, men føreset ma. at alternative lokaliseringar er vurdert. Det vil difor vere viktig å fastsette kva delar av strandlina ein ønskjer å byggje ut, og kva for delar ein skal halde frie. I LNF vil det også vere viktig å sjå på retningslinjer og føringar for byggstruktur og liknande.

Kulturminne

Kommunen har også sin del av kulturminne som vert viktig å overføre til kommande arealplan. Det vil verte arbeida med kulturminneplanen parallelt med arealplanen, og den vil sette prioriteringane for kva kulturminne som skal inkluderas i planen, og omsynssone til dei. Kommunen har også viktige kvernsteinsområde som vert viktig å ta vare på i planprosessen og viderføre til kommande plan.

Det vil vere ei rekkje andre tema ein må ta stilling til i planarbeidet, td. å sikre verdifullt landbruksareal, kulturlandskap/kulturminne og reiselivsnæring, nye vegsamband og potensielle nye utbyggingsområde, vasskraftutbygging og vindmøller.

Kaianlegg

Hyllestad kommune har store sjøareal med tilknytning til Sognefjorden og ytre havområde. I samband med dette vert det viktig å sjå på dei eksisterande kaianlegga i kommunen og behov for nye anlegg. Det har vore pågang iht. båthamnar i ulike område i kommunen dei seinare åra. Etterspurnaden etter båt plass for større og mindre båtar vil truleg ikkje avta i framtida, og gjeld både for fastbuande og hyttefolk. I planarbeidet vil ein sjå på høva til å tilrettelegge for båthamner.

Klimatilpassing og miljø

Med eit forventet endra klima i åra framover, så skal ein i planprosessen sjå på omsynsoner for vassdrag og ras i plankartet eller gjennom retningslinjer. Med fokus på klima og miljøperspektivet, så vil det vere viktig at nye areal ikkje bidreg til å auke avstandane i kommunen.

Nasjonale og regionale Føringer

Nasjonale føringer

- Nasjonale og regionale planar og retningslinjer/politikkdokument skal leggast til grunn for planarbeidet i kommunane. Sentrale dokument er:
- Plan- og Bygningslova av 2008
- Naturmangfaldslova av 2009
- Folkehelselova av 2011
- Statlege planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsona langs sjøen. 25.3.2011
- Rikspolitiske retningslinjer for samordna areal- og transportplanlegging. (T-5/93)
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barns og unges interesser i planlegginga. (T-5/95)
- Nasjonale forventningar til kommunal planlegging jfr PLBL §6. (Kongelig resolusjon 12.06.2015)
- Jordlova av 1995
- Statleg planretningslinje for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing
- Nasjonal jordvernstrategi

Regionale føringer

Sogn og Fjordane fylkeskommune som regional planstyresmakt har ei rekkje overordna planar som er vedtekne eller under utarbeiding, og gjev føringer for kommunen sitt planarbeid.

Vedtekne regionale planar:

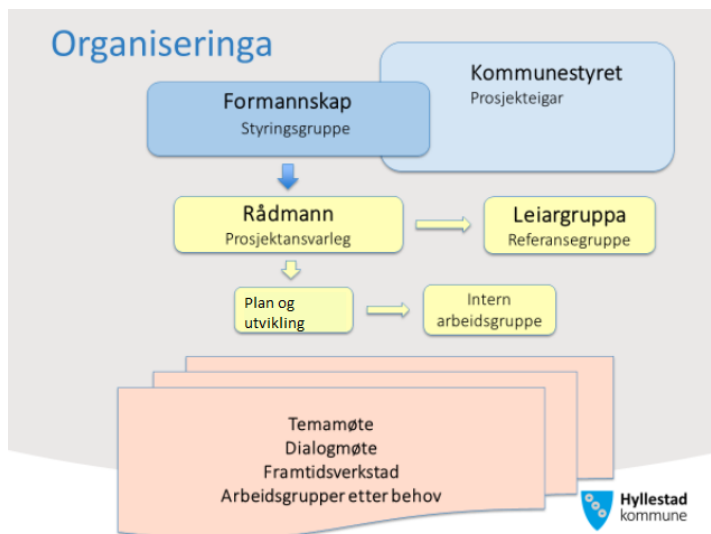
- Regional planstrategi for Sogn og Fjordane 2016 - 2020
- Fylkesdelplan for arealbruk
- Fylkesdelplan for klima og miljø
- Handlingsprogram for klima og miljø 2016-2017
- Fylkesdelplan for landbruk
- Regional plan for folkehelse 2015–2025
- Regional plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2016-2019
- Regional transportplan - analyse- og utfordringsdokument
- Regional transportplan - handlingsprogram
- Regional plan for vasskraft
- Verdiskapingsplan på nett
- Regional plan for Sogn og Fjordane vassregion 2016-2021
- Planar under arbeid
- Regional plan for kultur
- Fylkesdelplan for arealbruk
- Regional plan for klimaomstilling
- Regional plan for kysten
- Klimaprofil for Sogn og Fjordane

ORGANISERING OG MEDVERKNAD

Arbeidet vert organisert etter ein enkel modell basert på dei styringslinjer som alt ligg i kommuneorganisasjonen. Dette er gjort for ikkje å etablere nye og kanskje unødige byråkratiserande ledd, men og for å tydeleggjere ansvaret som ligg i gjeldande organisering i høve planarbeidet.

Formannskapet er politisk styringsgruppe for arbeidet og vil nytte dette og som ein politisk drøftingsarena der representant for alle partia i kommunestyret vert invitert inn. Leiargruppa til rådmannen utgjer den interne koordinerings- og samordningsgruppa og skal sikre god kopling til sektorane og dei tilsette. For å

jobbe med einskilde sektortema vert det etter behov etablert tidsavgrensa arbeidsgrupper. Til slike grupper vil og eksterne personar bli invitert inn der dette er tenleg.

Framdrift

Det er lagt opp ein stram tidsplan, og undervegs må ein ta stilling til om ein vil halde på denne ramma, eller om det er behov for å forskyve heile eller deler av arbeidet. For å sikre god framdrift og vise vilje til ei effektiv planlegging, der ein ikkje gjer planlegginga meir omfattande enn naudsynt, er det medvite at det er lagt ein svært stram tidsplan. Framdrifta viser dei viktige formelle milepålane med politisk handsaming og formelle møtepunkt i medverknadsprosessen.

Fasar	Oppgåver	Samarbeid og medverknad	Ansvarleg	Fristar/framdrift
Planprogram	Planforum med regionale sektormynde		Rådman	Oktober/November
	Vedtak utlegging av planprogram og varsel om oppstart av planarbeid		Formannskapet	29.11.18
	Folkemøte og evt temamøter.		Rådman	Januar 2018
	Frist: innspel til planprogram			Januar 2019
	Handsaming av merknader		Rådman	Februar/mars 2019
	Vedtak av planprogram		Formannskapet Kommunestyret	Mai 2019
Konsekvensutgreiing og planløyisingar	Utarbeide framlegg til arealdel: Kunnskapsgrunnlag og situasjonskildring, føresegner, planomtale, KU og ROS-analyse		Rådman	Mai – Oktober 2019
	Drøftingsutkast		Formannskapet	Oktober 2019

	Planforum med regionale sektormynde		Rådman	August/September 2019
Planframlegg og planhandsaming	1.g handsaming og utlegging til offentlig ettersyn – vedtak		Formannskapet	Oktober 2018
	Offentleg ettersyn av planframlegg – 6 veker		Rådman	Oktober-November 2019
	Handsaming av merknader, utarbeiding av endeleg planframlegg		Rådman	Desember/januar 2019
	2. gongs handsaming av planframlegget		Formannskapet	Våren 2020
	Vedtak arealdelen		Kommunestyret	Våren 2020

Medverknad

Det inviterast til medverknad i tråd med plan- og bygningslovas §§4.1 og kapittel 5. Det er tre hovudfasar for aktiv medverknad og deltaking i planarbeidet.

1. Planprogramfase
 - a. Brei fase som gjeld kommuneplanarbeidet som heilhet
 - b. Kontaktmøte med regionale sektormynde og møte med alle kommunalavdelingar
 - c. Formell høyring av planprogrammet der alle vert invitert til å gje innspel skriftleg på kommunehuset.
2. Planfase
 - a. Medverknad er i hovudsak knytte til konkrete tema og problemstillingar som utgreiast som grunnlag for planforslag
 - b. Hovudtyngda av arbeidet føregår internt i kommunen med brei politisk diskusjon og deltaking frå alle kommunale sektorar. Interesseorganisasjonar, næringsliv og aktuelle mynde kontaktast ved behov.
3. Høyringsfase
 - a. Brei fase som gjeld kommuneplanarbeidet som heilhet
 - b. Kontaktmøte med regionale sektormynde og møter med alle kommuneplanavdelingar
 - c. Formell høyring av plan der alle inviterast til å gje innspel.

Folkemøte

I perioden planprogrammet er lagt ut til offentlig ettersyn vert det gjennomført eit folkemøte i kommunen og temamøte med dedikerte arbeidsgrupper frå næringa i kommunen. I møta vert det informert om planarbeidet og føresetnader som er lagt til grunn. Frist for innspela er den same som frist for høyring av planprogrammet.

Frist på innspel

Planprogrammet vert lagt ut til offentlig ettersyn i minst seks veker. I denne perioden skal innspel til ny/endra arealbruk fremjast ovanfor Hyllestad kommune.

Innspel

Innspele som skal leverast kommunen skal omfatta m.a. fylgjande opplysingar:

- Informasjon om eigartilhøve og gbnr
- Kart med tydeleg avgrensing av område med framlegg til endra arealbruk
- Omtale av framlegg til endra arealbruk og omfanget av eventuell framtidig utbygging, og
- tidsramme for gjennomføring av tiltaket
- Kort skildring og grunngjeving for forslag til endring/ny arealbruk
- Kart med eintydig avgrensing av arealet som vert føreslått endra

Vurdering av innspel

Planprogrammet er eit utgreiingsprogram der det skal takast stilling til kva område som skal konsekvensutgreiast og handsamast i arealdelen. Administrasjonen vil vurdera alle innspel og i denne fasen gjennomføre ei siling av dei aktuelle områda. Basert på tidligare erfaring vil nokre område som vil gå ut m.a. grunna store konflikter i høve til arealbruksinteresser. Det vil så verte utarbeidd ein rapport som grunnlag for politisk handsaming om kva område som bør gå ut og kva område som vil verte med til vidare vurdering og konsekvensutgreiing. Dei sentrale kriteria for siling av område er:

- Er ikkje i sterk konflikt med viktige verneverdiar og overordna føringar
- Er aktuelle for oppstart i kommane planperiode
- Er i samvar med lokale føringar i gjeve i samfunnsdelen eller andre sentrale politiske dokument som er handsama av Hyllestad kommune.

Planforum

I arbeidet med arealdelen vil det bli avdekka område der kommunen ikkje åleine har verkemiddel for å få gjennomført naudsynte tiltak. Det blir avgjerande at overordna og regional mynde blir aktive deltakarar og kjenner seg forplikta på dei føringane som vert lagt i planarbeidet. Det er difor avgjerande at vi klarar å etablere tidlege og gode prosessar der desse vert involvert og får påverke innhaldet i arealdelen. Kommunen vil nytte planforum som fellesarenaen i dialogen med overordna og regional mynde i tillegg til dialogmøte med einskildaktørar etter behov og ynskje.

Planforum vert gjennomført i to omgangar:

- Før offentleg ettersyn av planprogram
- Før offentleg ettersyn av KPA

6. KONSEKVENSGREIINGAR

KPA er ein plan som gjev føringar og retningslinjer for framtidig utbygging og som kan få vesentleg innverknad på miljø og samfunn. For ein slik plan skal det utarbeidast ei konsekvensutgreiing (KU) jf Plan- og bygningslova §4-2. KU skal skildra verknadene av nye utbyggingsområde, og vesentlege endringar av eksisterande byggeområde. Ved handsaming av planprogrammet skal det på grunnlag av innkomne framlegg, takast stilling til kva område som skal konsekvensutgreiast ved utarbeiding av arealdelen. KU skal vera tredelt:

Del I: er ei konsekvensutgreiing for dei einskilde endringsframlegga på overordna nivå tilpassa kommuneplanen sine intensjonar. Vurderinga vil byggja på planfaglege vurderingar, temakart, flyfoto og utgreiingar som er offentleg tilgjengeleg i kommunen eller i regionale eller statlege databasar. ROS-analyse skal utarbeidast for kvart framlegg (sjå vedlegg)
Som hovudregel vil det i samband med konsekvensutgreiinga vera gjennomført synfaring til dei aktuelle områda.

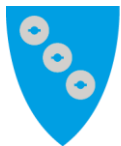
Del II: er ei utgreiing av dei samla verknadene av KPA innafor dei ulike utgreiingstema. Aktuelle tema vil vera økonomi, samfunn og miljø.

Del III: er ei utgreiing av dei samla verknadene innafor dei ulike arealbruksføremåla

7. SENTRALE PROBLEMSTILLINGAR SOM BØR AVKLARAST I AREALDELEN

Etter vedtak av gjeldane arealdel har fleire sentrale saker som har vore til handsaming/drøfta i kommunen, vorte vist vidare til avklaring i samband med revisjon av arealdelen. Aktuelle saker er:

- Akvakulturområdet ytre Åfjorden
- Masseuttak Lистраumen
- Nesje Fort – tilbakeføring av militært område.
- Strandsona - innstramming i 100-metersbeltet?

Hyllestad
kommune

Kommunehuset
6957 HYLLESTAD
www.hyllestad.kommune.no